

ARCHÍV MINISTERSTVA VNÚTRA SSR

B 8

Inv. jedn.: 116

FOND: Správa ZNB hl. mesta Bratislavy a Zs kraja
Správa ŠtB BRATISLAVA

Sign.: MŇAČKO Ladislav, spisovateľ:

- ohlas k vydaniu knihy "Ako chutí moc" v zahraničí
- ohlas k jeho emigrácii
- operatívne poznatky

1967

Počet listov: _____

Nevyberajte spisy z obalu!

Neporušujte poradie spisov!

Nepíšte na spisy!

K. číslo: 0019/67 49

PRÍSNE TAJNÉ

Z P R Á V A

o ohlase k vydaniu knihy Ladislava MŇAČKU " Ako chutí moc " v zahraničí.

Podľa poznatkov, získaných v prevážnej miere cestou agentúry, vedú sa v súvislosti s vydaním knihy Ladislava MŇAČKU " Ako chutí moc " vo viedenskom vydavateľstve Franz MOLDEN, medzi kultúrnymi pracovníkmi v Bratislave rôzne diskúsie.

Názory väčšiny slovenských kultúrnych pracovníkov na Ladislava MŇAČKU sú zhodné v tom, že ide o bezcharakterného karieristu, ktorý bol schopný v záujme popularizácie svojej osoby opísať v knihe tých, s ktorými bol v najlepšom priateľstve, a postavenie ktorých, pokiaľ mohol, sám využíval. Všeobecne sa k osobe MŇAČKU hovorí, že tento chce byť stále stredom pozornosti a že za to, aby bol populárnym doma i za hranicami, je schopný zapredať aj svoju česť.

Podľa zprávy od spolupracovníka "KAROL", dňa 29.12. 1966 sa MŇAČKO na sekretariáte Sväzu slovenských spisovateľov v Bratislave vyjadril, že z Vietnamu sa musel vrátiť, pretože s ním chceli hovoriť " páni " z ÚV KSČ. Povedal, že bol na pohovore pred komisiou straníckej skontroly pri ÚV KSČ, kde mu bola vytýkaná okolnosť, že porušil sväzové ustanovenia o vývoze čs. kníh, a že bez povolenia odpredal svoj rukopis viedenskému vydavateľovi. MŇAČKO sa hájil tým, že knihu Erichovi BERTLEFFOVI, prekladateľovi vydavateľstva Franz MOLDEN vo Viedni nechal preložiť s predstihom v domianke, že čs. úrady / ÚV KSČ a ARTIA / povolia vydanie knihy v ČSSR, a potom i v cudzine. V tomto zmysle urobil neskoršie aj zmluvu o vydaní knihy. Vyjadril sa, že svoj rukopis knihy

dal čítať okrem vedúceho ideologického oddelenia pri ÚV KSČ aj tajomníkovi ÚV KSČ pre ideologické otázky a tajomníkovi ÚV KSČ pre otázky zahranično - politické. Poznamenal pritom, že dosiahol to, čo chcel.

Jednou z rozšírených verzií v rámci diskúsie medzi kultúrnymi pracovníkmi je, že za rukopis knihy dostal MŇAČKO od viedenského vydavateľstva 500 dolárov a že vydavateľ dal ďalšie právo na vydanie knihy do Francúzska, NSR, Anglicka, USA, Talianska, kde je o túto knihu taktiež záujem. V súvislosti s tým je rozšírená zpráva / povedal to vraj sám MŇAČKO /, že mu v USA ponúkli 30 000 dolárov za súhlas k tomu, aby knihu mohli v USA sfilmovať. MŇAČKO vraj túto ponuku kategoricky odmietol. Hovorí sa tiež, že MŇAČKO tým, že svoj rukopis knihy odpredal do Viedne, prinútil nepriamo ARTIU i ÚV KSČ, aby urýchlene rozhodli a súhlasili s vydaním knihy aj v ČSSR.

Ďalej sa medzi kultúrnymi pracovníkmi hovorí, že zverejňovanie úryvkov z knihy " Ako chutí moc " v pražskom časopise PLAMENĚN zakázal sám I. tajomník ÚV KSČ a na predsedníctve ÚV KSČ navrhol, vrátiť pôvodne predložený návrh na udelenie III. stupňa stranického trestu Ladislavovi MŇAČKOVÍ kontrolnej komisii s tým, aby bolo navrhnuté jeho vylúčenie zo strany. V tejto súvislosti za prvú obeť aféry okolo MŇAČKU je považovaný bývalý vedúci ideologického oddelenia pri ÚV KSČ súdr. Pavel AUERSBERG, ktorý bol vraj svojej funkcie pozbavený za to, že súhlasil s uverejňovaním úryvkov z uvedenej knihy v časopise PLAMENĚN.

V súčasnom období sa medzi kultúrnymi pracovníkmi očakáva, aké rozhodnutie bude urobené vo veci stranického trestu u Ladislava MŇAČKU a vo veci vydania jeho knihy u nás.

Podľa poznatkov od spolupracovníkov "KAROL" a "KOLESÁR", je už vo Viedni kniha Ladislava MŇAČKU propagovaná formou letáčku, na ktorom je zobrazená titulná strana tejto knihy

3

predstavujúca muža, ktorý má namiesto krku a hlavy zovretú päšť. Okrem vyobrazenia je tam aj stručný výťah obsahu knihy, v ktorom sa hovorí o dogmatizme a karierizme popredného komunistického funkcionára. Sám MŇAČKO je na letáčku označovaný za " červeného Hemingwaya ".

Ako uvádzajú časopisy DER SPIEGEL z 20.2.1967 a FRANKFURTER ALGEMEINE ZEITUNG z 3.3.1967, vydá viedenský vydavateľ MŇAČKOVU knihu už 7.3.1967 a noviny ju budú uverejňovať na pokračovanie.

V redakčnom článku časopisu DER SPIEGEL sa uvádza, že kniha Ladislava MŇAČKU je síce malej literárnej hodnoty, za to však veľkého politického významu. K samotnej osobe Ladislava MŇAČKU časopis uvádza, že tento ako slovenský partizán z roku 1944 pokračuje aj touto knihou ostro proti dogmatikom komunistickej strany, ktorý postup začal už v roku 1956, keď hodnotiac Slánskeho proces žiadal, aby strana na Václavskom námestí v Prahe verejne spálila svoje papiere. Hoci knihu " Oneskorené reportáže ", ako ďalej uvádza autor, v ktorej MŇAČKO kritizuje Stalinovu éru v podmienkach ČSSR, v roku 1963 zakázal vydať v NSR, predsa vraj ďalší román " Ako chutí moc " predal práve na Západ, čím priviedol svojich protivníkov do veľmi ťažkej situácie. Dosiaľ neprevere- né poznatky nasvedčujú, že podklady k článku vypracoval do- pisovateľ " FRANKFURTER ALGEMEINE ZEITUNG " RAZUMOVSKÝ, kto- rý ich čerpal z ústne mu poskytnutých informácií Jurajom ŠPITZEROM.

Zprávu predkladám k Vašej informácii.

4

11. 10. 1967 ²²⁰
PRÍSNE TAJNÉ

Z P R Á V A

o reagencii obyvateľstva na emigráciu Ladislava MŇAČKU.

Spolupracovník DUŠAN podal zprávu, že v mesiaci auguste t.r. sa zdržiaval na liečebnom pobyte v Trenčianskych Tepliciach, kde prišiel do styku s viacerými osobami, ktoré o MŇAČKOVÍ hovorili nasledovne :

Viera LENHARTOVÁ, účtovníčka na ŠM vo Valašských Kloboukoch, odkiaľ pochádza aj MŇAČKO, povedala, že MŇAČKU pozná ešte keď bol tovarišom v drogérii, kde už vtedy bol švindlerom a podvodníkom. MŇAČKO mal manželku židovského pôvodu, ktorá záhadne zmizla po tom, čo do Gotwaldova na gestapo prišla jedna Nemka a MŇAČKO bol s ňou veľmi za-dobre.

V súvislosti s vypálením obce Pulčice, okres Vsetín LENHARTOVÁ uviedla, že MŇAČKO v tejto obci bol dva dni a hneď po jeho odchode prišli SS-áci, obec vypálili a v nej zaživa upálili tridsať ľudí. LENHARTOVÁ ďalej povedala, že MŇAČKO bol po oslobodení hlavou gangsterskej bandy, ktorá fyzicky likvidovala poctivých komunistov, ktorí o MŇAČKOVÍ niečo vedeli. Ona vraj, ale i ďalší ľudia, ktorí o činnosti MŇAČKU niečo vedia, nič nepovedia, lebo ešte teraz majú z neho strach.

Na dôkaz toho, že hovorí pravdu LENHARTOVÁ ešte uviedla, že keď sa vydávala dcéra brata Ladislava MŇAČKU, ktorý i t.č. žije vo Valašských Kloboukoch, bol jej za svedka aj Ladislav MŇAČKO, avšak hneď po svadobnom obrade z Valašských Kloboukov odišiel. Po jeho odchode brat v podnapilom stave na neho nadával, že je to podvodník, zlodej a špinavý lump, ktorý zradil poctivých komunistov a že to čo píše, dostáva hotové zo Západu, začo poberá doma i za hranicami veľké ho-

norára a je vraj lepšie, keď nie je v ich spoločnosti na svadobnej hostine.

Záverom rozhovoru LENHARTOVÁ ešte poznamenala, že keď vo Valašských Kloboukoch premietali film "Smrť sa volá Engelchen", celá dedina bola pobúrená, že pamiatka čestných komunistov bola pošliapaná MŇAČKOVÝM menom.

Helena KIŠŠOVÁ, učiteľka z Modry spolupracovníkovi "DUŠAN" v rozhovore uviedla, že po vydaní knihy "Oneskorené reportáže" spisovateľ Vincent ŠIKURA z Bratislavy sa v jednej spoločnosti vyjadril, že MŇAČKO tie články nepísal sám, ale dostal ich zo Západu, avšak kto o tom hovorí, s tým sa skoncuje. Keď mu vraj KIŠŠOVÁ namietala, ŠIKURA jej povedal, že nech si prečíta MŇAČKOVE kultistické veci "Smrť sa volá Engelchen" a "Oneskorené reportáže" a tieto porovná z hľadiska štylistického a frazeológie, zistí, že sú to dvaja, resp. treja autori. Na Sväze slovenských spisovateľov sa vraj na to došlo, ale každý sa bojí, lebo za MŇAČKOM stojí "židovská kultúra", ktorá každého zehrdúsi, kto by sa ozval.

Ing. VRZAŇ, hudobník z Trenčianskych Teplíc sa pred spolupracovníkom DUŠAN vyjadril, že podľa neho, jestvuje jedna literárna organizácia financovaná Izraelom, ktorá odmeňuje a vychvaľuje diela, v ktorých sú hrdinovia alebo trpiaci, osoby židovského pôvodu a MŇAČKOVE práce sú tiež súčasťou toho.

Spolupracovník KOLESÁR podal zprávu, že medzi slovenskými spisovateľmi prevláda názor, že MŇAČKO s najväčšou pravdepodobnosťou bol získaný k spolupráci cudzou rozviedkou a to buď anglickou alebo izraelskou. Podľa týchto názorov mohol pre rozviedku urobiť hodne záslužnú prácu, najmä na poli ideologickej diverzie a informácií, ktoré získaval od niektorých popredných funkcionárov, niekoľko v každom období sa snažil udržiavať osobné priateľské styky s niektorými funkcionármi.

V týchto súvislostiach spolupracovník "KOLESÁR" poukazuje na jeden moment, keď MŇAČKO po oslobodení si získal popredné pozície v rámci Sväzu slovenských spisovateľov tým, že vystupoval a tvrdil o sebe, že je odbojár, že v dobe okupácie bol ilegálne činný a že niekoľko rokov musel nútené pracovať v Nemecku v baniach za to, že bol Nemcami chytený pri prechode hraníc do Maďarska, Podľa spolupracovníka "KOLESÁR", MŇAČKO dlhú dobu v nemeckých táboroch nebol a vraj keby sa podarilo zistiť a osvetliť jeho chytenie počas okupácie na holandských hraniciach, veľa vecí by sa vyjasnilo.

Vystahovalec z ČSSR Leopold LAHOLA, ktorý t.č. žije v NSR a v súčasnej dobe v Bratislava natáča film "ZLATÝ ČAS KALIMAGDORY", sa pred viacerými filmovými pracovníkmi v Bratislave, konkrétne pred Ing. Pavlom BAUMOM, Karolom BAKOŠOM, Gejzom MARAKYM a ďalšími vyjadril, že Ladislav MŇAČKO deň pred svojím odchodom do zahraničia vo večerných hodinách ho navštívil na hotelovej izbe v Carltone, potom ešte skoro ráno v deň jeho odchodu a z dôveril sa mu s tým, že z republiky odíde, lebo že to tu už nevydrží i keď je miliónárom, má dom v Prahe i v Piešťanoch a tri autá. Odvtedy, ako sa LAHOLA vyjadril, kedykoľvek vidí MŇAČKU v televízii pri interview a podobných záležitostiach, stále sa mu díva na ústa kedy povie o tom, že LAHOLA mu je svedkom v jeho zámeroch a rozhodnutí k odchodu z ČSSR a preto má stále obavy z následkov zo strany čs. úradov.

LAHOLA pri tejto príležitosti uvedeným filmovým pracovníkom niekoľkokrát tvrdil, že MŇAČKO sa ešte do vianoc t.r. do ČSSR vráti a dá sa odsúdiť. Uvádza aj možnosť, ako ľahko, bez ťažkostí sa môže do ČSSR dostať. Napríklad, že v NSR nasadne na riadny letecký spoj a celkom bez prekážky príde až do Prahy.

Zpravu predkladám k Vašej informácii. Činnosť MŇAČKU počas okupácie doporučujem dokonale preveriť, k čomu žiadam súhlas.

Z P R Á V A

o ohlase na emigráciu spisovateľa Ladislava M Ľ A Č K U.

V súvislosti s emigráciou a vyhlásením spisovateľa Ladislava MĽAČKU vo viedenskej televízii, rozhlase a v západonemeckej tlači, medzi obyvateľstvom v Bratislave kolujú rozdielne názory. Prevažná väčšina slovenských spisovateľov, novinárov a iných kultúrnych pracovníkov počínanie MĽAČKU jednoznačne odsudzuje. MĽAČKU považujú za karieristu a podvodníka, keď si takýmto spôsobom kliešni na Západe cestu k sláve a popularizácii. Zaraďujú ho do skupiny spisovateľov KOHOUT, HAVEL a ďalších, ktorí so svojimi protistraníckymi názormi vystúpili na IV. sjazde čs. spisovateľov.

Určitá časť obyvateľstva sa tiež pohoršuje nad tým, že proti MĽAČKOVI neboli vyvádzané žiadne dôsledky už i za to, že v roku 1966 odpredal rukopis svojej knihy " Ako chutí moc do Rakúska, v ktorej hrubým spôsobom ohovára pomery v ČSSR a až teraz keď je preč sa uvádza, koľko chýb sa MĽAČKO dopustil. To je vraj u nás vždy tak, že všetky chyby sa uvádzajú až vtedy, keď sa niečo stane.

Osoby židovského pôvodu všeobecne rozhodnutie MĽAČKU schvaľujú a tvrdia, že i ďalší čs. spisovatelia prejavujú otvorene nesúhlas s politikou čs. vlády k otázke Izraela. O MĽAČKOVI ďalej vyhlasujú, že tento do Izraela neemigroval ale svojím vyhlásením vraj iba protestoval proti nesprávnej politike čs. vlády v otázkach izraelsko - arabského konfliktu.

U niektorých osôb židovského pôvodu nie je jasné počínanie MĽAČKU preto, že MĽAČKO nie je židovského pôvodu a kladú otázku, prečo práve on tak otvorene zastáva iné stanovisko v izraelskej otázke ako čs. vláda. Pokladajú MĽAČKU za čs. špiona a dobre premyslené jeho vysadenie do kapitalistického zahraničia. Majú z toho určité obavy, aby sa v budúcnosti nerobili proti osobám židovského pôvodu nejaké represálie

a to práve v dôsledku MŇAČKOVHO vyhlásenia, ktoré dalo podnet k rôznym diskusiam a hodnoteniam. Tak napríklad rehabilitovaná osoba židovského pôvodu Egon ROTH, býv. príslušník MV, medzi viacerými osobami sa vyjadril, že emigráciu MŇAČKU treba odsúdiť, lebo výsledok jeho počínania bude mať odraz vo zvýšení protižidovskej kampani v ČSSR. Poznamenal, že MŇAČKO mohol v ČSSR ešte mnoho urobiť proti pozostatkom kultu osobnosti a po jeho odchode nebude medzi spisovateľmi osoba, ktorá by ho mohla v jeho protikultovskom vystupovaní nahradiť.

Celkove osoby židovského pôvodu v Bratislave veľmi netrpezlivo očakávajú zprávy z Izraela, aký postoj zaujala izraelská vláda k emigrácii MŇAČKU, aké mu poskytne možnosti uplatnenia sa a ako sa MŇAČKO bude v Izraeli správať.

Redaktor PRAVDY Ladislav SKOKŇA prehlásil, že inteligencia židovského pôvodu otvorene nadržáva proizraelským tendenciám. Členmi strany sú podľa neho iba formálne, aby sa udržali na popredných miestach, pričom majú možnosť kontrolovať naše národné hospodárstvo a usmerňovať jeho vývoj nie vždy najsprávnejším smerom.

Predseda ZV ROH pri Interhoteli v Bratislave Igor CLEMENTIS sa o MŇAČKOVÍ vyjadril, že je to jeden správny komunista, ktorý si trúfa povedať pravdu a postaviť sa na odpor proti politike našej strany v židovských otázkach. Na druhej strane napríklad dokumentarista Výskumného ústavu zvéračského v Bratislave Ph.dr. Ján LACKO sa vyslovil, že MŇAČKU za tento čin považuje za vyloženého hlupáka i keď aj predtým o ňom nemal najlepšiu mienku ale teraz sa jasne vyfarbil, keď nevyberanými prostriedkami naháňa svoju popularitu a pritom nemal žiadneho dôvodu opustiť republiku.

Režisér Čs. filmu v Bratislave Ľudovít FILAN ostro odsudzuje počínanie MŇAČKU najmä preto, že sa vo svojom vyhlásení odvoláva na tlmočenie mienky a názorov viacerých literárnych pracovníkov a inteligencie v ČSSR zdôvodňujúc to tým, že nikto u nás vraj nemôže svoje názory vysloviť verejne. FILAN má obavy z toho, že verejnosť u nás na základe tohoto vyhlá-

senia bude obviňovať inteligenciu, že väčšina, ak nie všetci sú naklonení k tendenciam MŇAČKU a sú proti politike strany.

Generálny sekretár odsunutých Nemcov Landsmanschaftu z Mníchova Dr. Aurel EMERITZY, pred našim spolupracovníkom 14.8.1967 o MŇAČKOVEJ emigrácii povedal, že je to síce zaujímavé, ale nie je mu sympatický takýto postoj. Keď vraj emigruje nejaká menej významná osoba, ktorá sa nemohla na Východe uplatniť a myslí si, že má lepšie šance na Západe, to chápe, ale človek, ktorý mal tie najlepšie pozície a pritom ešte poberal všeliaké výhody, by nemal takto jednať. Okrem toho EMERITZY povedal, že pred niekoľkými týždňami západonemecký časopis Süddeutsche Zeitung nečakane zastavil MŇAČKOV román "Ako chutí moc", ktorý v tomto časopise vychádzal na pokračovanie a to vraj preto, že sa v románe kritizujú a satiricky zobrazujú určité osobnosti v ČSSR ale tie isté charakteristiky platia aj pre vysokých činiteľov v NSR. Tak napríklad, že tam je literárne vyobrazená postava, ktorá je úplnou kópiou KIESINGERA, na základe čoho sa niektoré osoby cítili nepríjemne dotknutými a preto dosiahli zastavenie publikácie.

Pracovníci Ústavu Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave vyhlásenie Sväzu slovenských spisovateľov hodnotili tak, že toto je dobré až na to, že MŇAČKO mali vylúčiť z radov spisovateľov, ale ČTK nemusela o emigrácii MŇAČKU toľko písať. Stačilo vraj urobiť toľko ako keby emigroval hoci kto iný. Sú tej mienky, že zaoberaním sa vecou v tlači stúpne popularita MŇAČKU v zahraničí.

V lekárskejších kruhoch, medzi členmi SND a u rím. kat. kléru boli vyhlásenia Sväzu slovenských spisovateľov, strany a vlády ČSSR hodnotené ako správne, pričom sa kladne posudzovalo najmä to, že na MŇAČKOVU emigráciu sa reagovalo rýchle.

Medzi pracovníkmi CHZJD v Bratislave sa veľa hovorí o emigrácii MŇAČKU v tom zmysle, že sa malo už skôr ostrejšie proti nemu zakročiť a nenechať, aby to došlo do takéhoto štádia. Niektorí uvádzajú, že na najbližšej straníckej schôdzi budú kritizovať zato naše najvyššie stranícke a štátne orgány.

Pracovníci katedry marx-leninizmu pri SVŠT ŠNIRC a MARCINA hovorili, že MŇAČKO prehovoril v izraelskom rozhlase, kde okrem iného povedal to, že dal súhlas filmovej spoločnosti USA na sfilmovanie jeho knihy " Ako chutí moc ", začo dostal 300 tisíc dolárov. Ďalej, že vo svojom prejave útočil na Čechov, že na Slovensku uplatňujú koloniálnu politiku, pričom vypočítaval, koľko funkcionárov na popredných miestach na Slovensku, v diplomatických službách i v službách zahraničného obchodu je českej národnosti.

Celkove bolo vyhlásenie stanoviska ÚV KSČ k MŇAČKOVI prijaté širokou verejnosťou veľmi kladne a je s ním vyjadrovaný plný súhlas.

Zprávu predkladám pre Vašu informáciu.

www.lupn.gov

Z P R Á V A

5. 9. 1917
 1. J; 13-0051/01-17

o ohlase na emigráciu spisovateľa Ladislava MŇAČKU.

Emigrácia spisovateľa Ladislava MŇAČKU do kapitalistického zahraničia je i naďalej medzi obyvateľstvom Západoslovenského kraja vysvetľovaná rôzne ako napríklad :

Spisovatelia Ivan STODOLA a Gabo RAPOŠ si emigráciu MŇAČKU vysvetľujú tak, že MŇAČKO dostal stranický príkaz, vrátiť sa k svojej manželke židovského pôvodu tak, ako svojho času dostal takýto príkaz údajne Ladislav HOLDOŠ, a to vraj preto, že MŇAČKO bol účastníkom nejakých "tajných plánov", ktoré vyžadovali, aby do Izraelu odišiel s ňou. MŇAČKOVO vyhlásenie v zahraničí považujú za súčasť týchto "tajných plánov".

Takýchto názorov je aj bývalý člen predsedníctva býv. soc. dem. strany na Slovensku Alexander BAHURINSKÝ, t.č. v dôchodku, ktorý hovoril, že MŇAČKOVÝM vyhlásením sa "niečo" sleduje a celá vec bola schválne zaranžovaná ako úvod do nejakých "tajných plánov" v Izraeli. I MUDr. Karol POLÁK, závodný lekár u Komunálnych služieb v Bratislave, židovského pôvodu povedal, že MŇAČKO bude mať v Izraeli "určité poslanie" a jeho vystúpenie v zahraničí bolo zaranžované. Bývalý továrnik TVAROŽKA sa vyjadril, že v našej strane a vláde je frakcia, ktorá nesúhlasí s proarabskou politikou a tá vraj zaranžovala celú vec s MŇAČKOM, ktorý z jej poverenia odišiel do Izraela.

Architekt ROZMANYI z Krajského projektového ústavu v Bratislave na ul. 29. augusta tiež neverí MŇAČKOVMU vyhláseniu. v tom smere, že by ho bol urobil z vlastného rozhodnutia. Povedal, že naša strana a vláda musí oficiálne raziť proarabskú politiku, tak ako SSSR a ostatné socialistické štáty, ale v našej strane a vláde majú vraj všetky vedúce funkcie osoby

Židovského pôvodu a preto sa nejakým spôsobom chceli dostať do styku s oficiálnymi činiteľmi Izraela, nakoľko diplomatické styky museli na rozkaz Moskvy prerušiť. K nadviazaniu neoficiálnych stykov s Izraelom bol vraj použitý MŇAČKO, ktorý sa aj preto musel vrátiť k svojej manželke židovského pôvodu a spolu s ňou tam odísť.

Karol JANÍK, dôchodca z Bratislavy, ktorého manželka opisovala všetky MŇAČKOVE práce povedal, že MŇAČKO bol 9.8.1967 u nich na byte a doslovne mal prehlásiť: " Idú po mne, musím rýchlo preč ". Podľa jeho slov ešte toho dňa si MŇAČKO vybral nové auto švedskej značky VOLVO, s ktorým odcestoval do Viedne. JANÍK počínanie MŇAČKU schvaľuje a dodal, že aj šéfredaktor KULTÚRNEHO ŽIVOTA Juraj ŠPITZER sa konečne zmožil na vyjadrenie solidarity s MŇAČKOM a to tak, že v 33. čísle KULTÚRNEHO ŽIVOTA zo dňa 18.8.1967 pri uverejnení zprávy o rozhodnutí Sväzu slovenských spisovateľov k emigrácii MŇAČKU uviedol ako predmluvu " Predsedníctvo Sväzu slovenských spisovateľov uložilo KŽ ", čím demonštroval, že zprávu ako šéfredaktor neuverejnil z vlastnej vôle, ale na nátlak.

Vedúci Domu osvetý v Dunajskej Strede Rudolf STECKLER, židovského pôvodu veľmi schvaľuje počínanie MŇAČKU, ktorým si vraj potvrdil i svoj názor, že vláda ČSSR robí protižidovskú politiku. K tomu poznamenal, že celá politika SSSR ako aj našej vlády vo sfére Blízkeho východu je podľa neho zákerná a špinavá a vyhlásenie ČTK k MŇAČKOVEJ emigrácii považuje za cirkus, z čoho naša vláda a strana utrží vo svete len hanbu.

Obchodný riaditeľ na Oborovom združení Hydinárskych závodov v Bratislave Ing. Miloš MARTINKA sa vyjadril, že je správne, keď sa MŇAČKO tak otvorene a slobodne vyjadril k oficiálnej politike čs. vlády a nazastával sa jednostranne Arabov ako naša tlač, rozhlas a televízia. Poznamenal, že konečne sa niekto zastal Izraela, začo sa MŇAČKOVÍ nemôže nič stať, čoho si je i vedomý, keď prehlásil, že po návšteve Izraelu sa vráti do ČSSR a bude sa zodpovedať za svoje počínanie.

Redaktor jedných amerických novín Viktor VELEN pôsobiaci vo Viedni sa vyjadril, že odchod Ladislava MŇAČKU z ČSSR zorganizovala manželka viedenského vydavateľa Fritz MOLDENA, ktorá je údajne dcérou bývalého šéfa CIA Allana DULLESA. VELEN v súvislosti s tým uviedol, že manželka MŇAČKU cestovala začiatkom júna 1967 lietadlom z Prahy priamo do Talianska na ostrov CAPRI, kde Fritz MOLDEN vlastní veľkú vilu. MŇAČKOVU manželku Hedvigu, rodenú Weiszovu tam očakával Erich BERTLEFF, prekladateľ MŇAČKOVEJ knihy " Ako chutí moc ".

VELEN ďalej uviedol, že keď 24.7.1967 prišiel MŇAČKO do vydavateľstva Fritz MOLDEN vo Viedni bol tam očakávaný jedným zástupcom USA filmovej spoločnosti, ktorý mu odovzdal šek na 250.000 dolárov, zato že MŇAČKO súhlasil s natočením filmu podľa jeho knihy " Ako chutí moc ".

Okrem toho VELEN uviedol, že MŇAČKO v Izraeli ostane asi jeden mesiac a potom odíde do USA, kde chce vydať svoju ďalšiu knihu " Komunizmus v socialistických krajinách ", v ktorej chce popisovať postoje KSČ a ďalších komunistických strán k posudzovaniu medzinárodných otázok, najmä k otázke židovstva.

Podľa VELENA emigráciu Ladislava MŇAČKU treba spájať s nedávnou emigráciou Svetlany ALLILUJEVOVEJ /Stalinovej dcéry/, nakoľko ide vraj o súčasť propagandy proti pripravovaným oslavám 50.výročia VOSR.

Spisovateľ Dominik TATARKA zaslal do redakcie KULTÚRNEHO ŽIVOTA za účelom zverejnenia list, v ktorom píše, že nesúhlasil so svojou voľbou za člena predsedníctva Sväzu slovenských spisovateľov ani Sväzu čs. spisovateľov a doslovne píše : " ... Nie som, nepokladám sa za člena predsedníctva, ani za člena nijakého voleného orgánu slovenského, či československého Sväzu spisovateľov ... " K vyhláseniu slovenských spisovateľov k emigrácii MŇAČKU píše : " ... Vyhlásenie o spisovateľovi Ladislavovi MŇAČKOVÍ, podpísané predsedníctvom Sväzu spisovateľov nie je mojím vyhlásením. Ja občan tejto republiky, osudove zviazaný s jej osudom, svojho spoluobčana Ladislava

MŇAČKU môžem kritizovať, môžem s ním polemizovať, môžem o ňom svedčiť podľa svojho vedomia a svedomia, ale nikdy nebudem o ňom nič vyhlasovať, najmä vtedy nie, keby som sa mal pod svoje vyhlásenie podpísať kolektívne ako orgán, ako najvyššia súdna stolica. Po toľkých a toľko raz zahanbujúcich skúsenostiach základná miera ľudskej/a tiež spisovateľskej/noblesy by si žiadala aspoň takéto otrasné vyhlásenia podpísať menami prítomných členov dotyčného orgánu : My tí a tí, národní zaslúžilí, poprední, vyvolení básnici a spisovatelia vyhlasujeme s plnou váhou svojich osobností, titulov a funkcií ... A to nie preto, aby sa večelo, ale aby sme nepodliehali mágii funkcií. Koľko ráz sme boli predsa svedkami toho, čo robia z ľudí funkcie, nové, tajomné, mocné a či dokonca všemocné. Vynikajúci básnik napríklad, svojou prirodzenosťou práve tak avanturista, ako anarchista, len čo vstúpi do funkcie, zmení sa v neomýlného sudcu, neznesiteľného moralistu, znalca, priam ako by si pred vami na seba naďel sudcovský talár alebo habit dotyčnej funkcie ... ".

Líst na zásah Slovenskej publikačnej správy zverejnený nebol.

Zpravu predkladám k Vašej informácii.

MŇAČKO Ladislav - vyhodnotenie operatívnych poznatkov.

MŇAČKO Ladislav, nar. [redacted],
bytom [redacted]. Menovaný žije neusporiadaným
rodinným životom t.č. s Evou BOTTOVOU, nar. [redacted]
[redacted] ako s družkou.

V období tzv. slovenského štátu bol Ladislav MŇAČKO prenasledovaný a mal sa zúčastniť ako partizán v SNP. V období rokov 1962-1964 stál na čele skupiny osôb pôsobiacich v oblasti kultúry a ostro kritizoval obdobie kultu osobnosti ako aj niektorých funkcionárov najmä v straníckom aparáte, ktorých označoval za dogmatikov. Ostro tiež vystupoval proti činnosti tlačového dozoru a zásahom straníckych orgánov najmä v redakcii časopisu KULTÚRNY ŽIVOT, kde v tom období bol kratší čas šéfredaktorom. Pri rôznych príležitostiach svoj nesúhlas verejne a nevhodným spôsobom prejavoval. Medzi slovenskými spisovateľmi a kultúrnymi pracovníkmi bol neoblúbený práve pre jeho charakterové vlastnosti a to preto, že sa veľmi dobre vedel prispôbovať situácii, ktorú využíval vo svoj prospech. Zvlášť sa stal neoblúbeným po jeho vystúpení na jednom zasadnutí ÚV Sväzu čs. spisovateľov v roku 1963 na Dobříči, kde verejne prehlásil, že KŽ redigujú ľudia mimo KŽ, že sa v redakcii majú prehrávať a rozširovať odvolania Ondreja PAVLÍKA, HUSÁKA a ďalších rehabilitovaných osôb.

I napriek týmto názorom stal sa MŇAČKO populárnym jednak pre jeho známe literárne diela, najmä Oneskorené reportáže, Nočný rozhovor, Smrť sa valá Engelchen a iné, ako aj pre dialóg vedený so západonemeckým spisovateľom HOCHTMUTHOM, najmä u časti slovenskej inteligencie. Ladislav MŇAČKO povzburdený týmito úspechmi napísal svoj ďalší román Ako chutí moc. MŇAČKO však už v októbri 1966 uskutočnil s redaktorom západonemeckých novín FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG Andreas RAZUMOVSKYM rozhovor, kde sa sťažuje na československú cenzúru tlače a stranícke miesta, ktoré mu bránia vydať nový román. Dodatočne však bolo zistené, že Ladislav MŇAČKO už na jar 1966 odpredal svoj román ako Chutí moc viedenskému vydavateľovi Fritz MOLDENOVI a to prostredníctvom prekladateľa Ericha BERTLEFA, nar. [redacted], t.č. bytom [redacted], [redacted].

K osobe Ladislava MŇAČKU a k celému problému okolo vydania jeho knihy Ako chutí moc vo Viedni, je v diskúsií medzi kultúr-
 nými pracovníkmi viac názorov. Podľa spolupracovníka KAROL sa
 MŇAČKO koncom roku 1966 vyjadroval, že na zásah ÚV KSČ bol odvola-
 ný ako novinár z Vietnamu. Povedal, že bol na pohovore pred komi-
 siou straníckej kontroly, kde sa obhajoval, že svoj román dal do
 Viedne preložiť s predstihom a že podľa zmluvy bude román vo Viedni
 vydaný až potom, keď knižne vyjde v ČSSR, pričom poznamenal, že
 dosiahol čo chcel. Jedna z verzií je taká, že MŇAČKO za svoj ru-
 kopis dostal 500 dolárov od Fritza MOOLDENA ako zálohu, že vie-
 deňský vydavateľ má právo predať rukopis do Francie, Talianska,
 Anglie a USA. V súvislosti s tým bola rozšírená zpráva /hovoril
 to sám MŇAČKO/, že mu v USA ponúkli 30.000 dolárov za súhlas k tomu
 aby mohli jeho román v USA sfilmovať. MŇAČKO s tým vraj nesúhlasil.

Názory väčšiny kultúrnych pracovníkov na Slovensku na Ladis-
 lava MŇAČKU sú zhodné v tom, že ide o bezcharakterného karieristu.
 Všeobecný názor na neho je ten, že chce byť stále v popredí, že
 za to aby bol populárny doma i za hranicami je schopný zapredať
 aj svoju vlasť.

Podľa doterajšieho zistenia Ladislav MŇAČKO udržiava úzke
 styky s viedenským prekladateľom Erich BERTLEFOM a v súvislosti
 s ním aj s ďalším prekladateľom KRUMTORAD Paulom, nar. [redacted]
 [redacted], bytom [redacted], ktorý
 je zároveň dopisovateľom západonemeckých novín FRANKFURTER. Okrem
 toho je v styku s novinárom BACHER Gerhardtom, nar. [redacted]
 [redacted] a prekladateľom Andreas RAZUMOVSKYM, nar. [redacted]
 [redacted], ktorý ako dopisovateľ západonemeckých novín
 FRANKFURTER žije t.č. v Prahe. Bolo tiež zistené, že sa MŇAČKO
 v júli 1967 stretol so západonemeckým televíznym pracovníkom
Volfgangom WEHNOROM, ktorému podľa neoverených zpráav mal poskyt-
 núť interviu.

Ďalej bolo zistené, že MŇAČKO zpracoval scenár k maďarskému
 filmu emigranta SZILAIHO, ktorý film majú natáčať v mŕtvych rame-
 nách Malého Dunaja na Žitnom ostrove čs. režiséri KLOS a KADAR.
 V polovici júla 1967 sa MŇAČKO pred spolupracovníkom KAROL vyja-

dril, že pcestuje asi na mesiac do NSR, neuviedol však za akým účelom.

O Ladislavovi MŇAČKOVI kolujú zatiaľ neoverené zprávy, že má mať v zahraničí v depozitách väčšie sumy peňazí z ktorých po čiastkach majú mu byť zasielané údajne cez viaceré štáty, ako Čína, Fínsko, Švajčiarsko. /Poznatky získané od Kateríny LAZAROVEJ a sú zachytené i úkonom H-8/.

Hlásim, že podrobné vyhodnotenie k Ladislavovi MŇAČKOVI bolo predložené pod čís. OS-01067/80-67 dňa 15.3.1967 s. námestníkovi MV plk. DEMJANOVI na jeho požiadanie.